

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України
«Про внесення змін до деяких Законів України щодо впровадження
оцінювання повсякденного функціонування особи»

1. Мета

Проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи» розроблено з метою створення нормативно-правових засад щодо зміни підходів до проведення оцінки визначення потреб та механізму їх забезпечення для осіб з обмеженням повсякденного функціонування та реформування системи медико-соціальної експертизи в Україні.

Основними завданням законопроекту є спрощення процесів встановлення інвалідності за рахунок формалізації відповідних критеріїв і врегулювання процедур; цифровізація проходження експертизи; запровадження прозорих механізмів оскарження; зміна механізму фінансування медико-соціальних експертиз. Проєкт закону запроваджує зміну підходів до визначення потреб людей, що мають обмеження функціонування та спрощення в отриманні ними послуг й інших видів допомоги, яких вони потребують.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акту

Проєкт Закону України розроблено на виконання пункту 4 Плану заходів щодо зміни оцінки потреб та механізму їх забезпечення для осіб з обмеженням повсякденного функціонування та реформування проведення медико-соціальної експертизи в Україні, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 травня 2023 року № 483.

Відповідно до статті 49 Конституції України кожен громадянин України має право на охорону здоров'я.

Система медико-соціальної експертизи, яка існує в Україні на даний момент, сформувалась ще до набуття Україною незалежності. Сьогодні вона не відповідає ні сучасним викликам, з якими наша країна стикається під час збройної агресії з боку російської федерації, ні актуальним підходам для встановлення інвалідності, прийнятим у світі.

Відсутність людиноцентричної моделі надання послуг з чітким маршрутом надання реабілітаційної, соціальної допомоги; недостатня взаємодія в рамках надання міжсекторальних послуг; застарілий базис на яких побудовані процеси для людей з обмеженнями життєдіяльності, - ці проблеми лише поглибились під час війни, і потребують вирішення на

основі конституційних гарантій права на охорону здоров'я та з урахуванням досвіду інших країн.

Встановлення чітких етапів оцінювання повсякденного функціонування особи, що сприятиме більш ефективному проходженню медичної експертизи, та, за наявності для того підстав, надаватиме механізми для юридичного захисту на стадіях можливого оскарження рішень;

Запровадити, що оцінювання повсякденного функціонування особи проводиться відповідними експертними комісіями, що формуються в кластерних та надкластерних закладах охорони здоров'я, і члени яких несуть цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність відповідно до законодавства;

Закріпити перелік функцій експертних комісій, до яких включити, зокрема, встановлення групи інвалідності, направлення особи на додаткове обстеження, планування та проведення повторного обстеження тощо;

Уточнити зміст конституційної гарантії на реалізацію прав громадян у сфері охорони здоров'я фінансуванням проведення оцінювання повсякденного функціонування особи за наявності визначених законодавством критеріїв;

Встановлення правил формування індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю та вимоги до змісту, що включатиме чотири розділи:

- результат оцінювання повсякденного функціонування особи;
- індивідуальний план надання соціальних послуг;
- індивідуальна освітня траєкторія;
- індивідуальний план працевлаштування.

Індивідуальна програма реабілітації може бути переглянута у визначені терміни.

Удосконалення формулювання законодавчих підстав відмови у надання допомоги особам, які навмисно зашкодили своєму здоров'ю. Зокрема, передбачається допустити можливість такої відмови якщо особа вчиняє дії або конкретні випадки бездіяльності, які сприяють настанню страхового випадку або симуляції хвороби.

На вирішення цих та ряду інших проблем і спрямований цей проєкт Закону.

3. Основні положення проєкту акта

Проектом Закону України пропонується внести зміни до:

основ законодавства України про охорону здоров'я, законів України "Про реабілітацію в сфері охорони здоров'я", "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні", "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні", "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття", "Про охорону дитинства", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", "Про військовий обов'язок і військову службу", "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", "Про охорону праці", "Про адміністративні послуги", "Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення", "Про захист населення від інфекційних хвороб", "Про психіатричну допомогу", "Про зайнятість населення", "Про відпустки", "Про вищу освіту", "Про професійну (професійно-технічну) освіту", "Про професійну (професійно-технічну) освіту", "Про запобігання корупції", "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів", "Про жертви нацистських переслідувань", "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", а також Кодекс цивільного захисту України, Кримінально-виконавчий кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства України, Кодекс законів про працю України.

А також:

замінити застарілу систему медико-соціальної експертизи стійких обмежень життєдіяльності повнолітніх осіб на Оцінювання повсякденного функціонування особи, запровадивши відповідне базове регулювання;

у зв'язку з виключенням з законодавства медико-соціальної експертизи стійких обмежень життєдіяльності, відповідні зміни вносяться в ряд інших чинних Законів України;

встановити, що медичний висновок про тимчасову непрацездатність формується на весь період тривалості стану, що призводить до тимчасової втрати працездатності.

4. Правові аспекти

У даній сфері відносин діють Основи законодавства України про охорону здоров'я, закони України "Про реабілітацію в сфері охорони здоров'я", "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в

Україні", "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні", "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття", "Про охорону дитинства", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", "Про військовий обов'язок і військову службу", "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", "Про охорону праці", "Про адміністративні послуги", "Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення", "Про захист населення від інфекційних хвороб", "Про психіатричну допомогу", "Про зайнятість населення", "Про відпустки", "Про вищу освіту", "Про професійну (професійно-технічну) освіту", "Про професійну (професійно-технічну) освіту", "Про запобігання корупції", "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів", "Про жертви нацистських переслідувань", "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", а також Кодекс цивільного захисту України, Кримінально-виконавчий кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства України, Кодекс законів про працю України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування законопроекту

Реалізація проекту Закону України не потребує додаткових витрат з державного та/або місцевого бюджетів в поточному бюджетному періоді. Фінансово-економічні розрахунки додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект Закону України не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект Закону України стосується питань прав осіб з інвалідністю, у зв'язку з цим потребує направлення для висловлення позиції Урядовому уповноваженому з прав осіб з інвалідністю, всеукраїнським громадським організаціям осіб з інвалідністю, їх спілкам, до Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні, Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні.

Проект Закону України потребує погодження з Міністерство фінансів України, Міністерством економіки України, Міністерством соціальної політики України, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством оборони України, Міністерством внутрішніх справ України, Державною службою надзвичайних ситуацій, Міністерством освіти України, Міністерством розвитку громад та територій України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Пенсійним фондом України, Державною регуляторною службою України .

Проект Закону України потребує проведення правової експертизи в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проекті Закону України відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Проект Закону України потребує направлення України до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Проект Закону України потребує направлення до Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України для проведення експертизи на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу (acquis ЄС).

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту Закону України не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення

атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Громадяни	Позитивний	Забезпечення прозорих процедур проведення оцінки визначення потреб та механізму їх забезпечення для осіб з обмеженням повсякденного функціонування
Держава	Позитивний	Удосконалення процедур проведення медичних експертиз зменшить адміністративне навантаження на органи державної влади та заклади охорони здоров'я, сприятиме зменшенню оскаржень рішень

Міністр охорони здоров'я України

 Віктор ЛЯШКО

« » 2024 р.

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РОЗРАХУНКИ ДО

проекту Закону «Про внесення змін до деяких Законів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи»

1. Період реалізації акта (рік)

Початок реалізації акта з 2025 року

Кінцевий термін реалізації акта безстроково

2. Стратегічні цілі та показники результату, яких планує досягти головний розробник проекту акта

Назва показника результату	Одиниця виміру	Поточний рік 2024	Рік 2025	Рік 2026	Рік 2027
Стратегічна ціль 1. Запровадження інструментів для проведення оцінки функціонування та визначення потреб людини з обмеження функціонування і послуг з використанням Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я у медичній, соціальній, освітній, економічній сферах, сфері зайнятості					
Рівень запровадження інструментів для проведення оцінки функціонування та визначення потреб людини з обмеження функціонування.	відс.		100	100	100

3. Бюджетна програма, в межах якої планується реалізація акта

КПКВК або ТПКВКМБ	Назва
230XXXX	Забезпечення надання медичних послуг з оцінювання повсякденного функціонування особи

Чи буде збільшено/зменшено чисельність працівників бюджетної установи?	x	x	x	x	x	x	x	x
3. Майно, роботи, послуги								
Чи будуть придбавати / передавати / списувати рухоме/нерухоме майно?	x	x	x	x	x	x	x	x
Чи планується отримання майна у натуральній формі, яке потребуватиме у подальшому обслуговування?	x	x	x	x	x	x	x	x
Чи треба буде здійснювати публічні закупівлі товарів, робіт і послуг?	x	x	x	x	x	x	x	x
Чи треба буде розробляти вебсайт / онлайн-системи / курси / реєстри тощо?	x	x	x	x	x	x	x	x
Чи треба буде проводити комунікаційні заходи та/або заходи з інформування щодо нових процедур і правил для працівників?	x	x	x	x	x	x	x	x
Чи будуть зменшуватися або збільшуватися видатки на зв'язок, оплату комунальних послуг, оренду, поточний ремонт тощо?	x	x	x	x	x	x	x	x
Чи треба буде проводити базове навчання для працівників?	x	x	x	x	x	x	x	x
4. Доходи								
Чи буде введено, змінено чи скасовано наявні податки, збори та інші доходи?	x	x	x	x	x	x	x	x
Чи буде змінено структуру наявних податків, зборів та інших доходів?	x	x	x	x	x	x	x	x
Чи будуть змінюватись джерела здійснення видатків та надання кредитів з бюджету?	x	x	x	x	x	x	x	x
Чи будуть будь-кому надаватись пільги в оподаткуванні?	x	x	x	x	x	x	x	x
5. Боргові зобов'язання та гарантії								
Чи відбудеться вплив на обсяг	x	x	x	x	x	x	x	x

державного/місцевого боргу та гарантованого державою / Автономною Республікою Крим, обласною радою чи територіальною громадою міста боргу?								
6. Повноваження								
Чи будуть передаватись повноваження на здійснення видатків з державного до місцевих та/або з місцевих до державного бюджетів?	x	x	x	x	x	x	x	x

6. Базові показники

6.1. Заінтересовані сторони, на забезпечення інтересів яких спрямовано реалізацію акта

	Кількість осіб			
	Поточний рік 2024	Рік 2025	Рік 2026	Рік 2027
Заінтересовані сторони				
Громадяни України		37 437,7	37 437,7	37 437,7

6.2. Прямі та непрямі витрати

тис. грн

Перелік показників	Поточний рік 2024	Рік 2025	Рік 2026	Рік 2027
Прямі витрати:		458 646,5	458 646,5	458 646,5
Забезпечення надання медичних послуг з		458 646,5	458 646,5	458 646,5

1			поточний 2024					термін кредиту (позики)	
			2025					відсоткова ставка	
			2026					комісійні платежі	
			2027					інші обов'язкові платежі	
								штрафні санкції	
Разом		x	x	x	x			x	x

8. Обґрунтування та припущення щодо оцінки прямого та опосередкованого впливу проєкту акта на надходження та витрати державного та/або місцевого бюджетів, перелік ризиків, у тому числі фінансових

Поточний рік 2024
Рік 2025
У проєкті акта відсутній прямий та опосередкований вплив на надходження та витрати державного та/або місцевого бюджетів та ознаки ризиків, у тому числі фінансових.
Рік 2026
У проєкті акта відсутній прямий та опосередкований вплив на надходження та витрати державного та/або місцевого бюджетів та ознаки ризиків, у тому числі фінансових.
Рік 2027
У проєкті акта відсутній прямий та опосередкований вплив на надходження та витрати державного та/або місцевого бюджетів та ознаки ризиків, у тому числі фінансових.

**Директор
Департаменту цифрових трансформацій
в охороні здоров'я**

 Дмитро ЛУК'ЯНОВ